ਐਸ.ਕੇ. ਨੌਸ਼ਾਦ ਰਹਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1243 ਦੀ 2022)
ਮਾਰਚ 10, 2022
[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ, ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਾਰ) ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 2016 – ਨਿਯਮ 5 – ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਭਾਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਗਰੁੱਪ ਸੀ ਪੋਸਟਾਂ) ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 2002 – ਨਿਯਮ 4(ii) – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 309, 14-16, 21 – ਸੀਬੀਆਈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ 2016 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ (ਜਿਸ ਨੇ 2002 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ) ਵਿੱਚ ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਾਂ (ਆਈਸੀਟੀਜ਼) ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਸਰਕੂਲਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ – ਸੀਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਪਲਟਿਆ ਗਿਆ – ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਸਹੀਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ 2002 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – 2016 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ 2002 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, 2016 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀਸੀਏ) ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ (ਸੀਬੀਈਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ – ਕੋਈ ਵੀ ਆਈਸੀਟੀ ਰੂਲ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕੈਡਰ ਦੀ ਅਨੂਠੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ – ਕੋਈ ਵੀ ਆਈਸੀਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਸਰਕੂਲਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2016 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਆਈਸੀਟੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ – ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਜਦਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ।ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਦਯਾਲੂ ਅਧਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ – ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ – ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁ. 21 – ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ – ਫੈਸਲਾ: ਰਾਜ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨਿਜਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਨੁ.21 ਦਾ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ – ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 – ਮੌਲਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ– ਫੈਸਲਾ: ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਸਥਲ ਵਿੱਚ ਔਪਚਾਰਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਮੌਲਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਮੌਲਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਰਜਸਥਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਤਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ, ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਮੌਲਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਤਬਾਦਲਾ ਨੀਤੀ – ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਡੇਟ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਨੀਤੀ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਇਸ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਸੇਵਾ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

i. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਇੱਕ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਕਿ, ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ।ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਪੋਸਟਿੰਗ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ii. ਦੂਜਾ, ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟਿੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਪੋਸਟਿੰਗ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

iii. ਤੀਜਾ, ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਪਸੰਦੀਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

iv. ਚੌਥਾ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿਆਰ:

a. ਯੋਗ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ;NONE NONE

b. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ; ਅਤੇNONE NONE

c. ਸੰਘ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 73 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਨੁਚਛੇਦ 162 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।NONE NONE

v. ਪੰਜਵਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਕੰਕਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

vi. ਛੇਵਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 73 ਅਧੀਨ ਸੰਘ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 162 ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23 - 29]

1.2 ਆਰਆਰ 2002 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4(i) ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਬੀਈਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਾਮੀ ਸੀਬੀਈਸੀ ਅਧੀਨ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਉਸੇ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ

ਭਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 4(i) ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਬੀਈਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੈਡਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਨਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਰੋਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਉਠਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰ ਉਹੀ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ। RR 2016 ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 5 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ CCA ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕਾਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸੀਬੀਈਸੀ ਦੁਆਰਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ 'ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ' "ਕੇਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ। ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ ਹਰੇਕ CCA ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ CBEC ਹੈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਡਰ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ। ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਹੈ RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ। ਕੇਂਦਰੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ RR 2016 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii), ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਅਤੇ ਇਸ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਪਾੜੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਇਹ ਸੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਓ.ਐਮ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਭਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ। ਪਰ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਸਰਤ ਪੂਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 309. ਆਰਆਰ 2016 ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ 309. RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨੁਸਖ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਸੀਸੀਏ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਸਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੋਸਟਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30-32][623-C-H;624-A-F]

1.3 RR 2016 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ CCA ਕੋਲ ਏ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ। ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਤਹਿਤ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇਗੀ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦਾ ਪੁਰਾਣੇ RR 2002 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ RR 2016 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਹਿਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ICT ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। [ਪੈਰਾ 34][626-C-E]

1.4 ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ CBEC ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ CBDT ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡੀਓਪੀਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ) ਨਿਯਮ 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(4) ਵਿੱਚ, ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਰਤੀ

ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ। ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਡੀਓਪੀਟੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਰ ਆਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ 2002 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਆਰ 2016 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਹੈ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 3 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਭੱਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਰ.ਆਰ. ਦੇ ਨਿਯਮ 5 2016 ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀਸੀਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈਸੀਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ OMs ਦਾ ਰੂਪ RR 2016 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ 2009, ਆਈਸੀਟੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਢਿੱਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ 19 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 2004 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਆਰਆਰ 2016 ਅਜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਸਨ ਹੋਵੇ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 38, 39][630- ਡੀ-ਜੀ; 631-F-H; 632-ਏ-ਸੀ]

1.5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਸਿੱਟਾ ਕਿ: (i) RR 2002 ਵਿੱਚ ICTs ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ; (ii) ਨਿਯਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ RR 2016 ਵਿੱਚ RR 2002 ਦਾ 4(ii); (iii) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਰ.ਆਰ. ਦੇ ਨਿਯਮ 5 2016 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ CCA ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੋਵੇਗਾ CBEC ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖਰਾ ਕਾਡਰ; (iv) ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਕਲਪਿਤ ਹਰੇਕ ਕਾਡਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ; (v) ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਆਰਡਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਨਿਯਮ ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 309; (vi) 20 ਸਤੰਬਰ ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ 2018 ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ RR 2016 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਕੋਈ ICT ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ RR 2016 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (vii) ਤਬਾਦਲਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਅਤੇ (viii) ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕੁਦਰਤ [ਪੈਰਾ 42][634-ਸੀ-ਜੀ]

1.6 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਛੋਟ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਮੈਂਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 43]

1.7 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਨਿਆਇਆ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਜਨਨ, ਲਿੰਗਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀਓਪੀਟੀ ਓਐਮਜ਼ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਔਪਚਾਰਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਬੋਝਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਮੌਕੇ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਰਾਬਰ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਔਰਤ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵੀ ਅਸਮਾਨ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986, 23 ਅਗਸਤ 2004, 8 ਜੁਲਾਈ 2009 ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2009 ਦੀਆਂ ਡੀਓਪੀਟੀ ਓਐਮਜ਼ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਡਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15(3) ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਚੋਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਉੱਤੇ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ, ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 48][637-ਡੀ- ਐੱਚ; 638-ਏ-ਸੀ]

1.8 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਨਿਯਮ 2016 ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਗ਼ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਅੰਗ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਣ। [ਪੈਰਾ 49]

ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370; ਅਵਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1112; ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1293; ਅਕਸ਼ੈ ਐਨ. ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1180 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1.9 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਮਿਲੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਣਾ। ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਤੱਤ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਜ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੌਲਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ, ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਰਹੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 51]

1.10 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਉਂਟ, ਜੋ ਇਹ "ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ" ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਆਧਾਰ"। ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ, ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ

ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ" 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਲੋੜਾਂ, ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵੱਖਰਾ ਕਾਡਰ, ਸਰਕੂਲਰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ. ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (i) ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ; (ii) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ; ਜਾਂ (iii) ਤਰਸਯੋਗ ਤਬਾਦਲੇ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਨੀਤੀਗਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਫੱਟੀ. ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ਤਾ, ਉਪਯੁਕਤਤਾ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਪਰਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਦਯਾਵਾਨ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣਾ। ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾਸ 52, 53]

ਪ੍ਰਬੀਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2007) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 793 : [2007] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 694 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੇਹਤਾ (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 306 : [1991] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 492;ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਲ. ਅੱਬਾਸ (1993) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 357 : [1993] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 427; ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਨਿਤੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 261 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੋਮਾਸੁੰਦਰਮ ਵਿਸਵਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175 : [1988] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 146; ਰਾਜ ਓੜੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ (2007) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129 : [2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 697; ਜੇ.ਐਸ. ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 570 : [2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460; ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲੱਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਗੁਪਤਾ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 96 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1991] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 492 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1993] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 427 ਪੈਰਾ 27 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1988] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 146 ਪੈਰਾ 28 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 697 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460 ਪੈਰਾ 33 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2007] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 694 ਪੈਰਾ 40 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1243 ਆਫ 2022।

ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 10.04.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਓ.ਪੀ.(ਸੀ.ਏ.ਟੀ) ਨੰਬਰ 190 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1246-1248, 1244-1245, 1249, 1250, 1266 ਅਤੇ 1267 ਦੇ 2022।

ਕੇ. ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਰਵੀਂਦਰਨ, ਨਰੇਂਦਰ ਹੁੱਡਾ, ਮਿਸ. ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਮਾਕਾਂਤ ਮਿਸਰਾ, ਸਿਬੋ ਸੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਯੇਲਮੰਚਿਲੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ, ਆਦਿਤਯ ਭਟ, ਤਰੁਣ ਗੁਪਤਾ, ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਐਮ. ਸਿੰਘ, ਐਸ. ਉਦਯ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਾਏ, ਆਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅਕਾਂਸ਼ਯਾ ਰਾਏ, ਮਿਸ. ਸਾਰਾ ਹਿਦਾਯਤੁੱਲਾਹ, ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਸ਼ਵਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਅਖਿਲ, ਅਨੁਲਾਲਪ ਜੈਨ, ਪੀ. ਵੀ. ਯੋਗੇਸ਼ਵਰਨ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਡੀਯਾਲ, ਰੋਨਕ ਕਰਨਪੁਰੀਆ, ਸ਼ਿਆਮ ਅਗਰਵਾਲ, ਯਸ਼ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇਓਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਰਾਏ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

ਇੱਕ ਤੱਥ 4*

B ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਕੂਲਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ 10*

ਬੀ.1 ..... ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼

DoPT 10*

ਬੀ.2 ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ..... 14* C ਸਪੁਰਦਗੀ..... .....19*

ਡੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 26*

ਇੱਕ ਤੱਥ

1. ਕੇਰਲ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਏ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਬੈਚ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਤਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 1 . ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੈ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ) ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 20162 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ 3 ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੇਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਨਹੀਂ

1 "ਆਈਸੀਟੀ"

2 "ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 2016" ਜਾਂ "RR 2016"

3 "ਸੀਸੀਏ" *

ਐੱਡ. ਨੋਟ: ਪੰਨਾ ਕ੍ਰਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸਿਤ ਮੂਲ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈਸੀਟੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕਾਡਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਆਈਸੀਟੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਵੈਧ। ਦੇ ਬੈਚ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੀਸੀਏਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡਾਇਰੈਕਟ ਟੈਕਸਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼4$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰ ਐਕਟ 20175$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"4. (1) ਬੋਰਡ, ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੋਰਡ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਤੋਂ (ਐਚ) ਤੱਕ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਸ਼ਬਦ 'ਬੋਰਡ' ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(16) ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ6$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡਜ਼ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ 1963 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. 29 ਨਵੰਬਰ 2002 ਨੂੰ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਭਾਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਗਰੁੱਪ ਸੀ ਪੋਸਟਾਂ) ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 20027$_{SUPERSCRIPT}$ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਰਆਰ 2002 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਟਰੇਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

“4. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ. - (i) ਹਰੇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ

(ii) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਉਤਪਾਦ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਏ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

4 "CBIC"

5 "CGST ਐਕਟ" 6

"CBEC"

7 "ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ 2002" ਜਾਂ "ਆਰਆਰ 2002"

* ਹੁਣ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ (CBIC) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. RR 2002 ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ RR 2016 ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“5.ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ।—ਹਰ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀ.ਸੀ.ਏ.) ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

5. RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 5, ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(i) ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4(i) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੈਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ "ਸੀ.ਸੀ.ਏ." ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ "ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 (ii) ਨੂੰ RR 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਬਜ਼ਾਰਪਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ RR 2016 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਸੀਬੀਆਈਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ RR 2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਮਾਈ, ਆਈਸੀਟੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਸ਼ਾ: ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 2016 ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ (ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.) ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ - ਬਾਰੇ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ “ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਪ੍ਰਿਵੈਂਟਿਵ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਐਕਜ਼ਾਮਿਨਰ) ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 2016” ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 2. ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਓ.ਆਈ. & ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸੋਮਾਸੁੰਦਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ & ਓਰਸ ਦੀ ਮਿਤੀ 22.09.1988 (1990 ਐਸ.ਸੀ. 166 (10) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਸਰਕੂਲਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਅੰਤਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਵੇਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ, 2016 ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ (ਆਈਸੀਟੀ) ਬਾਰੇ.

ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਪ੍ਰੀਵੈਂਟਿਵ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ) ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2016”

8 F. ਨੰਬਰ A-22015/117/2016-Ad.IIIA ਮਿਤੀ 20 ਸਤੰਬਰ 2018

2. ਭਰਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ UOI ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ. ਸੋਮਸੁੰਦਰਨ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਮਿਤੀ 22.09.1988 (1990 SC 166 (10) ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

(I) “ਇਹ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਸਬੰਧੀ ਮਾਪਦੰਡ ਯਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 73 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 162 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ।” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ।”

3. ਇਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਸੀਏਜ਼ (ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲ ਅਥਾਰਟੀਜ਼) ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੈਡਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਾਂ (ਆਈਸੀਟੀ) ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁਖ ਅਪਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਨੰ. ਏ 22015/23/2011-ਏਡੀ IIIA ਮਿਤੀ 27.10.2011 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹਨ। "ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ, ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਕਾਰ) ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2016" ਅਧੀਨ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਆਈਸੀਟੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਭਾਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਗਰੁੱਪ ‘ਸੀ’ ਪੋਸਟਾਂ) ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਨਿਯਮ 4. ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ। - (i) ਹਰੇਕ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀਸੀਏ) ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(ii) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਏ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਬੋਰਡ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਉਸੇ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰੰਤੂ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2016 ਅਧੀਨ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਨਿਯਮ 5 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਹਰ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀ.ਸੀ.ਏ.) ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

5. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2016 ਵਿੱਚ ਅਵਸ਼ੇ□ਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6. ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤਿ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਬਾਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ

ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਪਰੰਤੂ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਅਵਧੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਦਫਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ 26.12.2016 (ਅਰਥਾਤ ਆਰ.ਆਰ., 2016 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਨ-ਏਸਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ 26.12.2016 ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ 31.03.2019 ਤੱਕ ਮਾਨਤਾ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। […]

7. ਆਰ.ਆਰ 2016 ਅਧੀਨ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਸਰਕੁਲਰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਹਰ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼, ਜੋ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਹਨ, ਹੁਣ ਵਧੇਰੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ 26 ਦਸੰਬਰ 2016 (ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਰ.ਆਰ 2016 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾਨ-ਏਸਟ ਹੋਣਗੇ। ਸਰਕੁਲਰ, ਪਰੰਤੂ, ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਅਤਿ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ 'ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ' ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਬਾਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ.ਸੀ.ਏਜ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਪਰੰਤੂ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਅਵਧੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

8. 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ।

ਬੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਕੁਲਰ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

9. ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕੁਲਰਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਾ9$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਨ। ਦੋ ਸੈੱਟ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ: (i) ਪਹਿਲਾ ਸੈੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਪਰਸੋਨੈਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ10$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ (ii) ਦੂਜਾ ਸੈੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਬੀ.1 ਪੀ.ਓ.ਟੀ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼

10. ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੀ.ਓ.ਟੀ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ, ਪੀ.ਓ.ਟੀ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.11$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਓ.ਐਮ. ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ: "ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ" ਸੀ। ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਅਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕੁਲਰ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 2 ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ।

“2.ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਮਾਨਿਆ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਣ।”

ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“4. ਜੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

(i) ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕੋ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਦੋ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਮਤਃ ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.ਏ. ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਨ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਗਰੁੱਪ-ਏ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

(ii) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ: -

ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(iii) ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ:

ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(iv) ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੂਜੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ: -

ਜਿਸ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਲੰਬੀ ਸੇਵਾ ਹੈ ਉਹ ਉਚਿਤ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ... ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੂਜੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(v) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅੱਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨਾਲ:

ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।

(vi) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਪੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ਪੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਪੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਕੋਲ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ/ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਉਚਿਤ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।

(vii) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਹੈ:

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।"

ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਹਰ ਕੇਸ, OM ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਹੂਲਤ, ਉਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ.

(ii) 29 ਮਈ 1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.12 ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਅਬਜ਼ੋਰਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ;

(iii) 12 ਜੂਨ 1997 ਨੂੰ ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.13 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ "ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ" ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵੇਤਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ। ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਓ.ਐਮ. ਦੀ ਤਾਰੀਖ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਲੈਣ ਜੇ ਉਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(iv) ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.14$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਮਿਤੀ 23 ਅਗਸਤ 2004 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਅਤੇ 12 ਜੂਨ 1997 ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਬਾਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਕਤ ਦਫ਼ਤਰੀ ਯਾਦਵਾਸਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ।" ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੈਰ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ";

"ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਮਾਨਿਆ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਣ (ਓ.ਐਮ. ਨੰ. 28034/2/27-ਐਸਟੀ-ਏ ਮਿਤੀ 3.4.1986 ਅਤੇ 12.6.1997)।

ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਪਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਕੂਲਿੰਗ ਆਫ' ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁੱਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।"

(vi)30 ਸਤੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.16SUPERSCRIPT ਦੁਆਰਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਇੱਕੱਠੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਓ.ਐਮ. ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"5. ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੈਡਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਐਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(vii)31 ਦਸੰਬਰ 2010 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਓ.ਐਮ.17SUPERSCRIPT ਦੁਆਰਾ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਜਾਂ ਢਿੱਲ ਲਈ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

B.2 ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ

11. ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i)13 ਮਈ 1998 ਨੂੰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ18 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕੁਲਰ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ: ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।]

"ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਕੁੱਲ ਡੀ.ਪੀ. ਕੋਟਾ ਖਾਲੀਆਂ ਦਾ ਕੇਵਲ 75% ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਸੀ.ਸੀ.ਈ., ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਰਾਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2.ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਆਓ ਪਹਿਲੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚਿਤਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਕਮੇਟੀ ਕਠਨਾਈ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੋੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, "ਮੈਡੀਕਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮਾਮਲੇ" ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸਿਰਫ ਪੁੱਤਰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ" ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।"

(ii)16 ਜਨਵਰੀ 2003 ਨੂੰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ19SUPERSCRIPT ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ; NONE

ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ; ਅਤੇ NONE

(c) NONEਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼/ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ।NONE NONE

ਸਰਕੁਲਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੈਡਰਾਂ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਭਾਜਨ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੈਡਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈ ਬਰਕਰਾਰ ਅਤੇ ਅਬਦਲਤ ਰਹੇਗੀ।

(iii)19 ਫਰਵਰੀ 2004 ਨੂੰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਰਕੁਲਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ', 'ਸੀ' ਅਤੇ 'ਡੀ' ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੰਬੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ: "ਤਦਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੁੱਪ ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਥੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤਿ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀਤਵ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀਤਵ ਅਵਧੀ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀਤਵ ਅਵਧੀ ਸਮੇਤ ਵਧਾਈ ਗਈ ਅਵਧੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀਤਵ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਥੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।"

(iv) ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਤਰ21SUPERSCRIPT ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 27 ਮਾਰਚ 2009 ਨੂੰ ਸੀਬੀਈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਈ ਗਈ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢਿੱਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇ "ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ"। ਪਰਿਪੱਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਓਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂਕ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986, 12 ਜੂਨ 1997 ਅਤੇ 23 ਅਗਸਤ 2004 ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਿਪੱਤਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਮੈਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪਰਿਪੱਤਰ ਐਫ.ਨੰ.22015/3/2014-ਐਡ.ਤੀਜਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 19.02.2004 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ 09.03.2004 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਗਰੁੱਪ-ਬੀ,ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ ਬੈਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ 'ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ' ਸੀ, ਪਾਬੰਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 09.03.2004 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓਐਮ ਨੰਬਰ 28034/7/86-ਐਸਟੀ(ਏ) ਮਿਤੀ 03.04.1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 12.06.1997 ਅਤੇ 23.08.2004 ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਗਏ ਸਨ), ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਇੱਕ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ, ਜਿੰਨੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

3. ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ 04.03.2009 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮਨ ਕੈਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ, ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ:

(ਅ) ਕੈਡਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ/ਬਦਲਾਅ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ/ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

(ਬ) ਕੈਡਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਕੈਡਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਮਿਤੀ 19.02.2004 ਵਿੱਚ ਉਲੇਖਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਕੈਡਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

(v) 27 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਨੂੰ, ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ22$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ 19 ਫਰਵਰੀ 2004 ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜਾਅਵਾਰ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ 27 ਮਾਰਚ 2009, 29 ਜੁਲਾਈ 2009 ਅਤੇ 9 ਫਰਵਰੀ 2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਢਿੱਲ ਬਿਨਾਂ ਵਰੀਅਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਹੁਣ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਛੁਕ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ''ਸੀ' ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ 'ਡੀ' ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀ.ਸੀ.ਏ.) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਰਤਾਂ & ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ:

i. ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

ii. ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਪੋਸਟ/ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸ/ਉਸ ਦੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.&ਟੀ.ਦੇ ਜੀ.ਐਮ. ਦੀ ਮਿਤੀ 03.07.1986 ਦੇ ਪੈਰਾ 3.5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ/ਉਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਲਈ ਅਗਲੇ ਉੱਚ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ, ਆਦਿ।

iii. ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਉਹ/ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

iv. ਉਹ/ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜੁੜਨ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ;

v. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ/ਅਸਾਮੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

vi. ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ F.No.A.22015/19/2006-Ad.III.A ਮਿਤੀ 27.03.2009, F.No. A.22015/1/2008-Ad.III.A ਮਿਤੀ 29.07.2009 ਅਤੇ F.No. A.22015/15/2010-Ad.III.A ਮਿਤੀ 09.02.2011 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

vii. ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ/ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਤਿਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 19.02.2004 (ਅਰਥਾਤ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. 'ਤੇ ਅਬਜ਼ੋਰਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਜੁੜਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

viii. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਉੱਤਰਜਾਵੀ (ਸੰਲਗਨ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ) ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਗੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਨੋ. ਜਿੱਥੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਸੁਰੱਖਿਆ/ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੰਬਿਤ ਕੋਰਟ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਛੇ) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ (ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

(ਅ) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(b) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;

(c) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(d) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋਣਗੀਆਂ;

(e) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(f) ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਤਮ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(g) 26 ਦਸੰਬਰ 2016 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼

12. ਅਸੀਂ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਪੀ.ਐਨ. ਰਵੀਂਦਰਨ, ਨਰੇਂਦਰ ਹੁਡਾ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਉਮਾਕਾਂਤ ਮਿਸਰਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ23SUPERSCRIPT ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ।

13. ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ:

(i) ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ 2004 ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ;

(iii) ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(iv) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੇ ਸਰਕੁਲਰ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਧਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਬੋਰਡ ਨੇ 'ਹੋਰ' ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

(i) ਕੀ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਕੀ 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਜੋ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 21 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

15. ਮਖੀਜਾ ਨੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਹਦ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਹ "ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਨੈਪੱਤਰਾਂ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਗਰਾਹ ਕੀਤਾ:

(i) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿਤਵ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ

4(ii) ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ;

(ii) ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਅਤੇ ਰੇਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਓ.ਐਮ.ਜ਼/ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਨੇ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਨਾ-ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦਾ ਨਾ-ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਯਾਲੂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਰਕੁਲਰ 2004, 2009 ਅਤੇ 2011 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਬੀ,ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਆਰ 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ਦੋ) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਆਰਆਰ 2016 ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕੇਗੀ। ਚੂੰਕਿ ਆਰਆਰ 2016 ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ;

(iii) ਡੀਓਪੀਟੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15(3) ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ;

(iv) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ) 1961 ਅਧੀਨ ਸਮਾਹਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੀਓਪੀਟੀ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ, ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਡਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ;

(v) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦਾ ਸਰਕੁਲਰ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ) 1961 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ;

(vi) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦਾ ਸਰਕੁਲਰ ਜੋ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16(1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(ਅ) ਇਹ ਗਰੁੱਪ 'ਏ' ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ'/ 'ਸੀ' ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(ਬ) ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਸਰਕੁਲਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

(vii) ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15(1) ਅਤੇ 16(1) ਅਧੀਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(viii) ਆਈਸੀਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਰਕੁਲਰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਅਨੁਪਾਤਿਕਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

16. ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਦੋਂ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।

17. ਪੀ.ਐਨ. ਰਵੀਂਦਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

(i) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਸਰਕੁਲਰ ਇਸ ਚੁਣਿੰਦਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ;

(ii) ਕੇਰਲ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ

(iii) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

18. ਨਰੇਂਦਰ ਹੂਡਾ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

(i) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਸਰਕੁਲਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੀ ਸਲਾਹ- ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ- ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤਿਰਿਕਤ ਉਮਰ ਸੀ;

(ii) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਅਧੀਨ, ਕੈਡਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ 90% ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਇੱਕ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਕੋਟੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; ਅਤੇ

(iii) 1958 ਤੋਂ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

19. ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਹਸਤਕਸ਼ਪਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਚਾਉ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੋਟੀਫਾਈ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

20. ਮਿਸ ਮਖੀਜਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮਿਸਟਰ ਉਮਾਕਾਂਤ ਮਿਸਰਾ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

21. ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਮਿਸਟਰ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ:

(i) ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵੇਸਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;NONE NONE

(ii) ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;NONE NONE

(iii) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ;NONE NONE

(iv) ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ;NONE NONE

(v) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲਤਾ, ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਬਜ਼ੋਰਪ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;NONE NONE

(vi) NONEਜਦੋਂ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੀ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ;NONE NONE

(vii) ਜੇਕਰ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 4(ii) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਡਰ ਅਤੇ ਕੈਡਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨਕਾਰਤਮਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ;NONE NONE

(viii) ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਸਰਕੂਲਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ; ਅਤੇNONE NONE

(ix) NONEਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਸਮੇਤ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।NONE NONE

22. ਹੁਣ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਡੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

23. ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

24. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

25. ਦੂਜਾ, ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤੈਨਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

26. ਤੀਜਾ, ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਮੁੰਮਕਿਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਸ. ਵਰਮਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਸਨ) ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੇਹਤਾ24SUPERSCRIPT ਫੈਸਲਾ :

“5. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ

ਦੀ ਵਾਂਛਨੀਯਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕਦੇ ਕਦੇ ਟਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਤੈਨਾਤੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਨੀਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਪਦੋਨਤੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸਧਾਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। […] ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੋ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਨਾ ਸਮਝਣ। ਇੱਕੋ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਰਹ

27. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਐਲ. ਅੱਬਾਸ25$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ:

"7. ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਤਬਾਦਲਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡਜ਼ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਤਬਾਦਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।"

28. ਚੌਥਾ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਾਨੂੰਨ;

(ii) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਅਤੇ

(iii) ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 73 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 162, ਰਾਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਖੋਖਲੇ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।26

29. ਛੇਵਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 73 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 162 ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਉਹਨਾਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।27SUPERSCRIPT

30. ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 4ਏ "ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ" ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਨਿਯਮ 4(i) ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਨਿਯਮ 4(ii) ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਾਮੀ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਉਸੇ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 4(i) ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੈਡਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਰੋਕ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

31. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਿਯਮ 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। 'ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ' ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ "ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ" ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ।ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਹੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕੈਡਰ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮਰੱਥਾ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੇ ਕੈਡਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਦੋ.ਪੀ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

32. ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਇਹ ਹੈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਕਰਨਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਜਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦਾ ਜੋ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ 309. ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 309 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ RR 2016 ਦੇ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨੁਸਖ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ CCA ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕਾਡਰ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਏ ਪੋਸਟਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਾਡਰ ਜੋ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

33. ਜੇ.ਐਸ. ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ.28 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਕੈਡਰ' ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਤੇ ਛਾਇਆ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ"। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲੱਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਗੁਪਤਾ29 ਵਿੱਚ, 'ਕੈਡਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"24. […] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਕਿ ਡਾ. ਚਕਰਧਰ ਪਾਸਵਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [(1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 214] ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 16(4) ਅਧੀਨ ਅਰਕਸ਼ਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਗਰੁੱਪ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਹੈ। […] ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕੈਡਰ" ਦਾ ਸੇਵਾ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਲਿਕ ਨਿਯਮ 9(4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕੈਡਰ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। […]"

"25. […] ਸ਼ਬਦ "ਕੈਡਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਇਆ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪਾ ਰਾਣੀ [(2008) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 242] ਵਿੱਚ। "ਕੈਡਰ" ਨੂੰ 1985 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਹੁਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕੈਡਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਰੋਸਟਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ। ਸ਼ਬਦ "ਕੈਡਰ" ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਸਥਾਈ, ਕਾਰਜ-ਚਾਰਜਿਤ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਤੇ ਛਾਇਆ ਅਹੁਦੇ ਵੀ ਕੈਡਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

"[…]"

"28. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੇਵਾ 'ਕਲਾਸਾਂ'/ 'ਗਰੁੱਪਾਂ' ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਕਲਾਸ'/'ਗਰੁੱਪ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਨਾਮਕਰਣ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਗ੍ਰੇਡ ਲਈ ਕੈਡਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 44 ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ 3800 ਕੈਡਰ ਹਨ। ਮੌਲਿਕ ਨਿਯਮ 9(4) "ਕੈਡਰ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੈਡਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਚੋਣ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੈਡਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਗ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਉੱਚੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੈਡਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾ. ਚਕਰਧਰ ਪਾਸਵਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਇੱਕ ਕੈਡਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕਲੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੈਡਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

34. ਆਰਆਰ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੀਸੀਏ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਬਜ਼ੋਰਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਕਾਰਨ ਲਈ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਡਰ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਰਆਰ 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ਦੋ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਆਰਆਰ 2016 ਬਣਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਈਸੀਟੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਤਾ ਸਕਦਾ।

35. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਗਲਬਾਤ) ਨਿਯਮ 1961 ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 77(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 4(4) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“4. ਵਿਭਾਗ-ਅੰਤਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ।-

(1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਭਾਗ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ, ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਹਰ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਰਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਆਵੰਟਨ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਆਵੰਟਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ-

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਛੱਡਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਿਸ ਲਈ ਆਵੰਟਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ;

(b) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਜਾਂ ਖਨਿਜ ਜਾਂ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਆਇਤ, ਗ੍ਰਾਂਟ, ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਆਇਤ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ;

(c) ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਦਰਜੇ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਵੇਤਨ ਜਾਂ ਭੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ;

(d) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਖਰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ;

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (c) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਪਰਸੋਨੈਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(3) ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ-

(a) ਵਿਧਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ;

(b) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ;

(c) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਰਾਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ।

(4) ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਪਰਸੋਨੈਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾਵੇਗਾ-

(a) ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ।

(ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

(5) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਸ ਉਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਿਯਮ 4(4) ਅਨੁਸਾਰ, ਡੀਓਪੀਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

36. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਆਵੰਟਨ) ਨਿਯਮ 1961 ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 77(3) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ, ਵਿਭਾਗਾਂ, ਸਕੱਤਰਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 3 ਅਧੀਨ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵੰਡ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਸਵ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵੰਡ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਸੀ. ਰਾਜਸਵ ਵਿਭਾਗ

(ਰਾਜਸਵਾ ਵਿਭਾਗ)

1. ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਹਨ-

(ਏ) ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਬੋਰਡ;

(ਬੀ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ”

37. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਈਸੀ ਅਤੇ ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰਸੋਨਲ, ਜਨਤਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ DoPT ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

“ਏ. ਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ

(ਕਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ)

I. ਭਰਤੀ, ਤਰੱਕੀ, ਅਤੇ ਮਨੋਬਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ

[...]

2. ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਭਰਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਰੀਅਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਮ ਸਵਾਲ, ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੂਰਵ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿਭਾਗ, ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

[...]

18. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਡਰਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ।

[...]

IV. ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ

21. ਆਮ ਸਵਾਲ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਮੇਤ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਚਰਣ ਨਿਯਮ ਸਿਵਾਏ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ, ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੂਰਵ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।)

22. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ, ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੂਰਵ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸੇਵਾ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਉੱਠਦੇ ਹਨ।)

23. (ਅ) ਸਾਰੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਮੇਤ ਐਫ.ਆਰ.ਜ਼ ਐਸ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ.ਜ਼ (ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸਿਵਾਏ- (ਦੂਜੀ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਤਨ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ;

(i) ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਮਚਾਰੀ;

(ii) ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ;

(iii) ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;

(iv) ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ;

(v) ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਫਰਿੰਜ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੁਵਿਧਾ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

(vi) ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿੱਤੀ ਸੁਭਾਵ ਹੋਵੇ; [...]

38. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਬੀਈਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਣਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ DoPT. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(4) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ (ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ) ਨਿਯਮ 1961, ਜਿਸ ਲਈ DoPT ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡੀਓਪੀਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਹਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ RR 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਆਰਆਰ 2016 ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ 3 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਐਕਟ 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਆਰਟੀਆਈ ਖੁਲਾਸੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਾਰਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ:

“4. ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਡੀ/ਓ ਨੇ ਹੋਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰਾਫਟ ਆਰਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਲਈ ਡੀਓਪੀਟੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:- ਅਤੇ ਹੋਰ [ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕ੍ਰਮ ਨੰ. ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੇ ਵਿਚਾਰ

(i) ਕਾਲਮ 12 ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ (ਡੀ.ਈ.ਓ. ਗ੍ਰੇਡ ਡੀ) (ਪੀ.ਬੀ.-2 ਜੀ.ਪੀ. ਰੁਪਏ 4200) ਅਤੇ ਸਟੈਨੋ ਗ੍ਰੇਡ I (ਪੀ.ਬੀ.-2 ਜੀ.ਪੀ. ਰੁਪਏ 4200) ਨੂੰ ਇੰਸਪ੍ਰ (ਸੀ&ਈ.ਈ); ਇੰਸਪ. (ਪੀ.ਓ.) ਅਤੇ ਇੰਸਪ (ਪਰੀਖਿਆ) ਲਈ ਫੀਡਰ ਗ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ

ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਾਰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ ਦਾ ਜੋੜਨਾ (ਕੇਵਲ 5 ਵਿੱਚ ਨੰ.) ਮੰਤਰਾਲਾ/ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਤਕਨੀਕੀ ਪਾਸੇ (ਪ੍ਰਲ.1)। ਸਟੈਨੋ ਗ੍ਰੇਡ I ਦੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਟਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਡਰ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

(ii) ਕਾਲਮ 12 ਵਿਭਾਗੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਨੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ (ਪੰ.76-83/ਐਨ ਆਫ ਐਲ/ਐਫ)। ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡੀ.ਓ.ਆਰ. ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

(iii) ਕਾਲਮ 12 ਵਿੱਚ ਨੋਟ 2 ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇਹ ਉਲਲੇਖਿਤ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਓ.ਆਰ. ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਟੈਸਟਾਂ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹੀ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

(iv) ਨਿਯਮ (ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭਾਗ) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਵਰਣਨ ਲਈ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰ.ਆਰ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

(v) ਕਾਲਮ 7 ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਧੂ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ

ਇਸਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(vi) ਕਾਲਮ 10 (ਮੁੜ-ਨੰਬਰ 9)

ਡੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਟੀਜ਼ ਦੇ 2 ਸਾਲ (ਉਹ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਹਨ), ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(vii) ਕਾਲਮ 11 (ਮੁੜ-ਨੰਬਰ 10)

...

33 1/3 % ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ

33 1/3 % ਵਿਭਾਗੀ ਯੋਗਤਾ ਪਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ। ਚੂੰਕਿ, ਵਿਭਾਗੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਯਾ ਤਾਂ ਯੋਗਤਾ (ਖਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਨਹੀਂ ਗਈ) ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ (ਖਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਲਮ 12 ਵਿੱਚ (ਮੁੜ-ਨੰਬਰ 11) ਅਨੁਸਾਰੀ ਬਦਲਾਅ

ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

39. ਉਪਰੋਕਤ ਤਾਲਿਕਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇੰਟਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਭੱਤਾ ਦੇ। ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਨੇ ਸੁਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਕੈਡਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਬਸੋਰਪਸ਼ਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਕੈਡਰ ਤੋ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈਸੀਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼. ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ OMs ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ DoPT ਦੁਆਰਾ RR 2016 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 27 ਮਾਰਚ 2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਈਸੀਟੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਢਿੱਲ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਕਿ 19 ਫਰਵਰੀ 2004 ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ RR 2016 ਨੂੰ ਅਜੇ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ RR 2016 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਾਸਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫੋਰਸ

40. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੀਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ30 ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਤੋਂ ਨਾਗਪੁਰ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਜੋਨਲ ਤਬਾਦਲੇ ਮਨਾਹੀ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭੋਪਾਲ ਜੋਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੋਪਾਲ, ਇੰਦੌਰ ਅਤੇ ਰਾਇਪੁਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 19 ਫਰਵਰੀ 1994 ਨੂੰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਗਰੁੱਪ ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤੀ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਤਿ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ 9 ਮਾਰਚ 2004 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਟੀਜ਼ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਕੈਡਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਚ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਤੋਂ ਨਾਗਪੁਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਜੋਨਲ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਓਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਰ-ਜੋਨਲ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ 24 ਅਗਸਤ 2004 ਦੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਕਲੈਕਟਰੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਰੁੱਪ ਬੀ, ਸੀ ਕੈਡਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਦੋ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਨਾਗਪੁਰ ਜੋਨ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਜੋਨ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਨਾਗਪੁਰ ਜੋਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮੰਤਰਾਲੀ ਕੈਡਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੀਸੀਏ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ, ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੈਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੀਸੀਏ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦਾ ਪੋਸਟ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੀਸੀਏ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

"22. ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 24-8-1984 ਨੂੰ ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਕੈਡਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਦਾ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲ ਦੋ ਕਲੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਮੰਤਰੀਆਲਾ ਕੈਡਰਾਂ ਦਾ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੈਡਰਾਂ ਦਾ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਜਗ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਧੀਨ ਦੋ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਬਾਦਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਕਲੈਕਟਰੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਲੈਕਟਰੇਟ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ" 16-1-2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਹੋਰ ਐਲਾਨਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼/ਕਸਟਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਰੁੱਪ 'ਬੀ'-ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਟਾਫ ਤੱਕ ਕੈਡਰ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟਾਂ/ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਮਾਦੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵੰਡ ਸਮੇਤ ਹੋਵੇਗਾ।"

41. ਪ੍ਰਬੀਰ ਬੈਨਰਜੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

(i) ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ;NONE NONE

(ii) ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਆਰ. 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ii) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;NONE NONE

(iii) ਉਲਟ, ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;NONE NONE

(iv) ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਕੈਡਰ ਦੀ ਅਨੂਠੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ;NONE NONE

(v) ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 309 ਦੀ ਉਪਬੰਧਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;NONE NONE

(vi) 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਨੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਵਿੱਚ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰ.ਆਰ. 2016 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਬਿਨੈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ;NONE NONE

(vii) ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ; ਅਤੇNONE NONE

(viii) ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।NONE NONE

43. ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਮੰਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

44. 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਏ, ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰੇ ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਗਰੁੱਪ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਹਨ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

45. ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ ਨੂੰ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਰਤਾਉ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਂਗੇ।

46. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਨਿਤੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ31, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ (ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਸਮਾਨਤਾ। ਸਾਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਿਤੀਸ਼ਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"57. ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਕੁਝ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇਲਣ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਏ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਅਣਸੋਚੀ ਅਪਣਾਈ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਤਟਸਥ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨਿਆਇਆ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

58. ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 15(1) 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਨੁਜ ਗਾਰਗ ਬਨਾਮ ਹੋਟਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2008) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1,ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿੰਗ-ਆਧਾਰਿਤ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਦਬਾਉ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨਿਆਇਆ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 438], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ। ਜੀਜਾ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 761ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ [2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 84] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮਾਯੋਜਨ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ।"

47. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭੇਦਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭੇਦਭਾਵ ਇਕ ਅਣਜਾਣ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਧੀਨ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਤੀਸ਼ਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 83 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"83. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਜਬਰਦਸਤ ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਭੇਦਭਾਵ ਅਕਸਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਦੁਰਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਅਣਜਾਣ/ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਿਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਅਨਿਆਇਆ ਸਥਿਤੀ ਕੋ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਜਮਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਾਰਥਕ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ, ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

84. ਦੂਜਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ (ਯੂ.ਐਸ., ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ)। ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਯੂ.ਕੇ.)। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜਾ ਨਿਆਇਕ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਓਂਟਾਰੀਓ ਐਚ.ਆਰ.ਸੀ. (ਸੁਪਰਾ) [ਓਂਟਾਰੀਓ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਿੰਪਸਨਸ-ਸੀਅਰਸ (1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 536] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਭੇਦਭਾਵ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਇੱਕ “ਅਣਛੁੱਟੀ ਅੜਚਨ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਾਯ ਲੱਭਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।” ਇਹ ਅੜਚਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਣਾ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

48. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਿੰਗ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਜਨਨ, ਯੌਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਨਿਆਇਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ

ਰਸਮੀ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਸਮਾਨ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਸਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਔਰਤ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵੀ ਅਸਮਾਨ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਤਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986, 23 ਅਗਸਤ 2004, 8 ਜੁਲਾਈ 2009 ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2009 ਦੀਆਂ ਡੀ.ਓ.ਪੀ.ਟੀ. ਓ.ਐਮ.ਜ਼ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਮਾਜਿਕ ਡਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15(3) ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਚੋਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਮਾਲਿਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

49. ਜਿਹੜਾ ਦੂਜਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਰਕੂਲਰ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਮਕਾਜੀ ਬਲ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2016 ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ32SUPERSCRIPT, ਅਵਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ33SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ34SUPERSCRIPT ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ:

“63. ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਇਹ ਪੋਸਟੁਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਅਪਾਹਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਂਵੇਸ਼ੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਰਸਤਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਹੈ — ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ, ਕਾਮਕਾਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਜਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪੂਰਤੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸਮਾਂ “ਉਚਿਤ” ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਅਨੇਖੀਆਂ ਹਨ।” ਇਸ ਲਈ, ਨੀਤੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਅਪਾਹਜਾਂ ਨੂੰ ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

50. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ, ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਕਸ਼ੈ ਐਨ. ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ35SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੀਤੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਅਨੁਪਾਤਿਕਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਉਪਾਯ ਹੈ:

(i) ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ;NONE NONE

(ii) ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ;NONE NONE

(iii) ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ; ਅਤੇNONE NONE

(iv) ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ।NONE NONE

51. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਮਿਲੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀਜ਼ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਣਾ। ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਪੋਸਟੁਲੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੋਡੂਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲਭੂਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ, ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਰਹੇਗਾ।

52. 20 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ "ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ" ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਅਤਿਅੰਤ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ"। ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕੂਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਦੀ ਅਟੈਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਾਡਰ, ਸਰਕੂਲਰ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਆਧਾਰ. ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(i) ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਿੰਗਾਂ;

35 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 1180

(ii) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ; ਜਾਂ

(iii) ਦਯਾਲੂ ਤਬਾਦਲੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਨੀਤੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

53. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ, ਉਪਯੁਕਤਤਾ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਅਤੇ ਲੇਖ 21 ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

54. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰਾਂਗ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਪੀਲਾਂ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate